

Ο Σύλλογος Εκπαιδευτικών Νεοελληνικών Βικτώριας

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ 2022

22 Ιουλίου

Οδηγίες, πληροφορίες
και κριτήρια

Τὴ γλῶσσα τοῦ ἔθους ἐλληνική· Οὐνοῦ εἰς ἔκεινται

Περιεχόμενα

Τι είναι το Φεστιβάλ;	3
Σημαντικές Ημερομηνίες	4
Γενικές Πληροφορίες	5
Κατευθυντήριες Οδηγίες Εκπαιδευτικών	6-7
1ο Μέρος: Απαγγελία Ποίησης ή Λογοτεχνίας	8-40
<i>Κριτήρια</i>	9
1η Κατηγορία: Γ & Δ' Δημ.	10-15
2η Κατηγορία: Ε' & ΣΤ' Δημ.	16-24
3η Κατηγορία: Α' & Β' Γυμν.	25-33
4η Κατηγορία: Γ Γυμν. & Α' Λυκ.	34-40
2ο Μέρος: Τα Δημοσθένεια	41-43
<i>Κριτήρια</i>	42
<i>Θέματα και πληροφορίες</i>	43
Δήλωση Συμμετοχής & Ευχαριστίες	44

Τι είναι το Φεστιβάλ;

Το Φεστιβάλ είναι μια ευκαιρία για μαθητές των Ελληνικών να χαρούν την ελληνική γλώσσα. Φέτος το Φεστιβάλ θα γίνει μέσω διαδικτύου λόγω πανδημίας.

Το Φεστιβάλ φέτος αποτελείται από δύο μέρη στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι μαθητές:

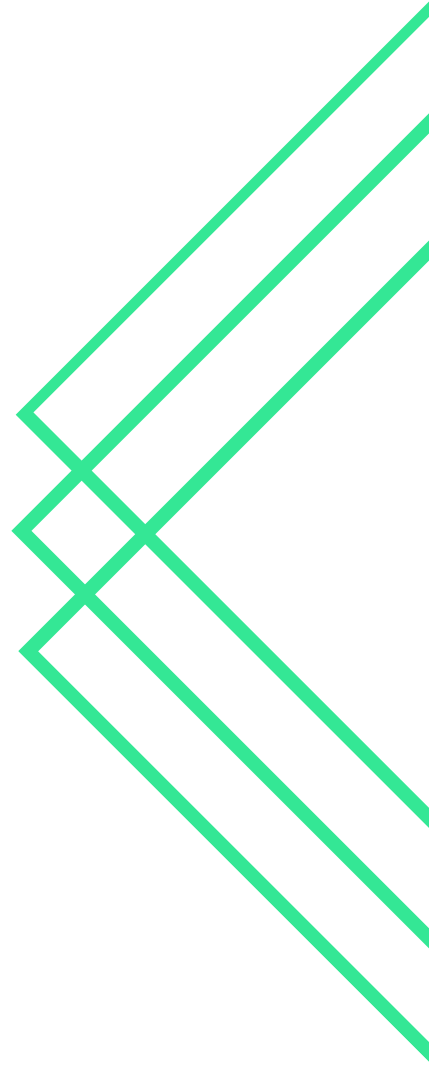
1. Απαγγελία Ποίησης ή Λογοτεχνίας: Μαθητές Γ' Δημ.- Α' Λυκ.
2. Τα Δημοσθένεια: Μαθητές Ε' Δημ. - Γ' Λυκ.

Σημειώνεται εδώ ότι το τρίτο μέρος 'Ο Ρητορικός Λόγος' δεν θα πραγματοποιηθεί φέτος, λόγω πανδημίας.

Οι παραπάνω διαγωνισμοί έχουν επιλεχθεί με σκοπό να προσελκύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους μαθητές στο Φεστιβάλ, ανεξάρτητα από το επίπεδο γλώσσας που έχουν. Στην προετοιμασία των διαγωνισμών αυτών ελπίζουμε ότι οι μαθητές θα εκτίθενται σε διάφορες μορφές της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας, καθώς επίσης ότι θα αποκτήσουν αυτοπεποίθηση στις προσπάθειες προετοιμασίας, τελειοποίησης, και παρουσίασης της δουλειάς τους.

Οι Αρχαίοι Έλληνες ήταν γνωστοί για την ικανότητά τους και την αγάπη τους για τις δημόσιες ομιλίες. Χωρίς αυτούς η ποίηση, το θέατρο, και η τέχνη της ρητορικής δεν θα ήταν αυτά που είναι σήμερα. Θέλουμε να τα συνεχίσουμε αυτά στις επόμενες γενιές, και θέλουμε να προωθήσουμε την ελληνική γλώσσα μελλοντικά.

Ναι μεν το φεστιβάλ είναι μια γιορτή της ελληνικής γλώσσας, αλλά επίσης είναι και μια γιορτή των κατορθωμάτων των μαθητών μας.

Σημαντικές Ημερομηνίες

28 Μαΐου: Ανοίγουν οι δηλώσεις συμμετοχής για τους διαγωνισμούς

22 Ιουλίου: Κλείνουν οι δηλώσεις συμμετοχής για τους διαγωνισμούς

22 Ιουλίου- 5 Αυγούστου:

Οι συμμετοχές θα βαθμολογηθούν από τους κριτές μας

12 Αυγούστου: Οι νικητές θα ανακοινωθούν στην ιστοσελίδα μας

**Τα δώρα των νικητών και των συμμετεχόντων θα σταλούν ταχυδρομικώς ή θα δοθούν στους εκπαιδευτικούς των μαθητών*

Γενικές Πληροφορίες

Ημερομηνία Υποβολής

Παρασκευή 22 Ιουλίου

Κόστος

Το κόστος της συμμετοχής θα επιχορηγηθεί από το Υπουργείο Παιδείας Βικτώριας.

Συμμετοχές

Ένας γονέας, κηδεμόνας ή εκπαιδευτικός πρέπει να συμπληρώσει τη δήλωση συμμετοχής εκ μέρους του μαθητή που θέλει να λάβει μέρος πριν τις 22 Ιουλίου. Βρείτε τη φόρμα εδώ: <http://www.mgtav.asn.au/greek-public-speaking-festival--registration1.html>

Αντί για ζωντανή παρουσίαση φέτος, οι μαθητές θα βιντεοσκοπήσουν την απαγγελία ποιήματος ή την παρουσίαση ομιλίας τους. Μόνο οι συμμετοχές σε μορφή βίντεο θα γίνονται αποδεκτές και το ονοματεπώνυμο του μαθητή πρέπει να φαίνεται στον τίτλο του αρχείου.

Οι συμμετοχές πρέπει να παραδοθούν μέχρι τις 22 Ιουλίου στους πιο κάτω συνδέσμους:

Απαγγελία Ποιήματος

- 1η Κατηγορία- Γ' & Δ' Δημοτικού
- 2η Κατηγορία- Ε' & ΣΤ' Δημοτικού
- 3η Κατηγορία- Α' & Β' Γυμνασίου
- 4η Κατηγορία- Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

Δημοσθένεια

- 1η Κατηγορία- Ε' & ΣΤ' Δημοτικού
- 2η Κατηγορία- Α' & Β' Γυμνασίου
- 3η Κατηγορία- Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου
- 4η Κατηγορία- Β' & Γ' Λυκείου

Κατευθυντήριες Οδηγίες Εκπαιδευτικών

Η συμμετοχή στο Μαθητικό Φεστιβάλ Προφορικού Λόγου δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να αποκτήσουν ή να δυναμώσουν την αυτοπεποίθησή τους στον προφορικό λόγο.

Πώς μπορώ να χρησιμοποιήσω τους διαγωνισμούς του Φεστιβάλ μέσα στην τάξη;

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους διαγωνισμούς του Φεστιβάλ σαν πλαίσιο για αυθεντικές προφορικές ασκήσεις μέσα στην τάξη.

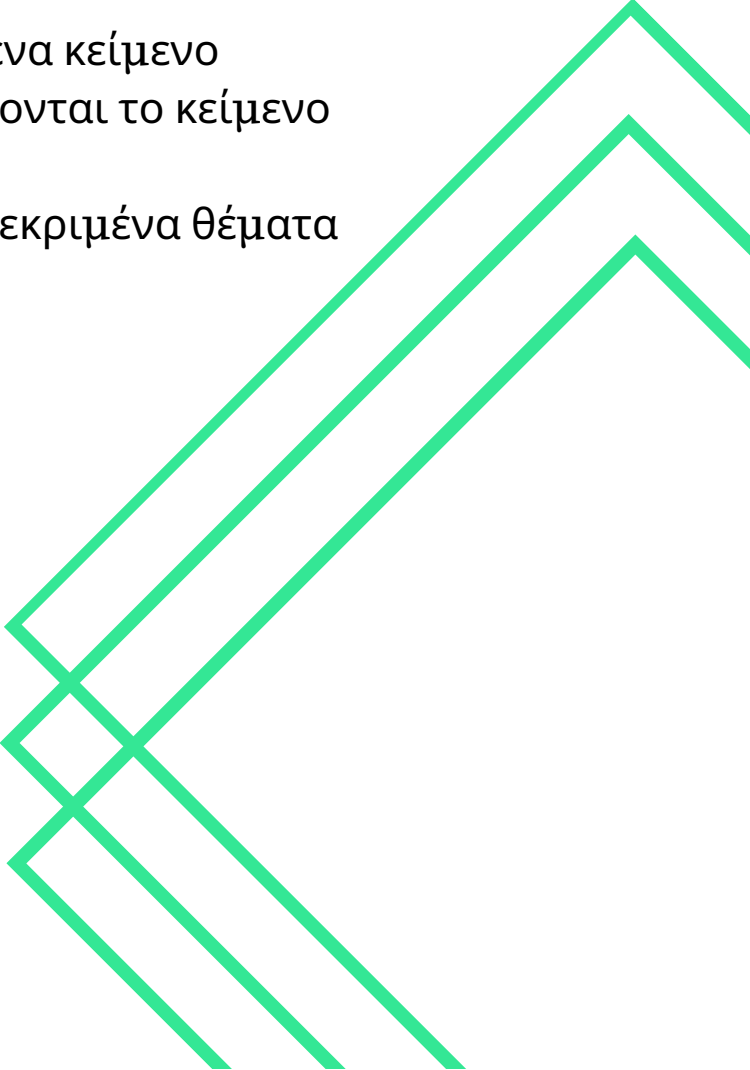
Επίσης σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι διαγωνισμοί που προωθούνται στο Φεστιβάλ μπορεί να χρησιμοποιηθούν σαν αξιολόγηση των μαθητών στο σχολείο τους, αφού οι εργασίες και τα κριτήρια είναι ήδη έτοιμα. Οι διαγωνισμοί αντιστοιχούν άμεσα με τη διδακτέα ύλη της ελληνικής στη Βικτώρια με τους εξής τρόπους:

Strand	Communicating	Understanding
	Using language for communicative purposes in interpreting, creating and exchanging meaning.	Analysing and understanding language and culture as resources for interpreting and shaping meaning in intercultural exchange.
Sub-strands	Socialising Interacting orally and in writing to exchange ideas, opinions, experiences, thoughts and feelings, and participating in planning, negotiating, deciding and taking action.	Systems of language Understanding language as a system that includes sound, writing, grammatical and textual conventions.
	Informing Obtaining, processing, interpreting and conveying information through a range of oral, written and multimodal texts, developing and applying knowledge.	Language variation and change Understanding how languages vary in use (register, style, standard and non-standard varieties) and change over time and place.
	Creating Engaging with imaginative experience by participating in, responding to and creating a range of texts, such as stories, songs, drama and music.	The role of language and culture Analysing and understanding the role of language and culture in the exchange of meaning.
	Translating Moving between languages and cultures orally and in writing, recognising different interpretations and explaining these to others.	
	Reflecting Participating in intercultural exchange, questioning reactions and assumptions, and considering how interaction shapes communication and identity.	

Προετοιμασία των μαθητών

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να προετοιμάσει όλους τους μαθητές στην τάξη του για ένα συγκεκριμένο διαγωνισμό του Φεστιβάλ (ή και περισσότερους αν γίνεται), ανεξάρτητα από το αν θα συμμετάσχουν όλοι οι μαθητές στο φεστιβάλ ή όχι. Η συμμετοχή στο φεστιβάλ είναι εθελοντική αλλά τα θέματα, η γλώσσα, και οι διαδικασίες που προβάλλονται στην προετοιμασία των διαγωνισμών αυτών, ωφελούν όλους τους μαθητές, και βοηθάνε τον εκπαιδευτικό στο έργο του.

Γενικές εμπειρίες που μπορεί να βοηθήσουν τους μαθητές:

- Χορωδιακή ανάγνωση
 - Παρουσίαση μπροστά σε ένα κοινό
 - Οι μαθητές αναλαμβάνουν τις ευθύνες των κριτικών επιτροπών
 - Οι μαθητές βοηθάνε στην ομαδική έρευνα και στον καταιγισμό ιδέων
 - Οι μαθητές ομαδικά γράφουν ένα κείμενο
 - Οι μαθητές ομαδικά επεξεργάζονται το κείμενο
 - Ομαδική συζήτηση
 - Επί τόπου συζητήσεις για συγκεκριμένα θέματα
-

1ο Μέρος: Απαγγελία Ποίησης ή Λογοτεχνίας

Σε αυτό το μέρος οι μαθητές πρέπει:

- να διαλέξουν ένα κείμενο από τις παρακάτω λίστες που έχει προκαθορίσει ο ΣΕΝΒ,
- να λάβουν μέρος στην κατάλληλη κατηγορία (δηλαδή σύμφωνα με την τάξη που πηγαίνουν),
- να μάθουν ένα ποίημα ή λογοτέχνημα απ' έξω,
- να βιντεοσκοπήσουν την απαγγελία ποιήματος ή λογοτεχνήματος, και,
- να απαγγείλουν το λογοτεχνικό έργο χωρίς καρτέλες ή υπενθυμίσεις.

*Οι συμμετέχοντες που διαβάζουν το λογοτεχνικό τους έργο, δεν θα πάρουν βαθμό.

**Είναι προτεινόμενο οι μαθητές να διαβάσουν προσεκτικά τα παρακάτω κριτήρια, αφού η βαθμολόγηση θα γίνει πάνω σ' αυτά.

***Αν ένας μαθητής συμμετείχε στην περσινή Απαγγελία Ποίησης, και θα συμμετάσχει στην ίδια κατηγορία φέτος, δεν μπορεί να απαγγείλει το ίδιο ποίημα ή λογοτέχνημα που απήγγειλε πέρυσι.

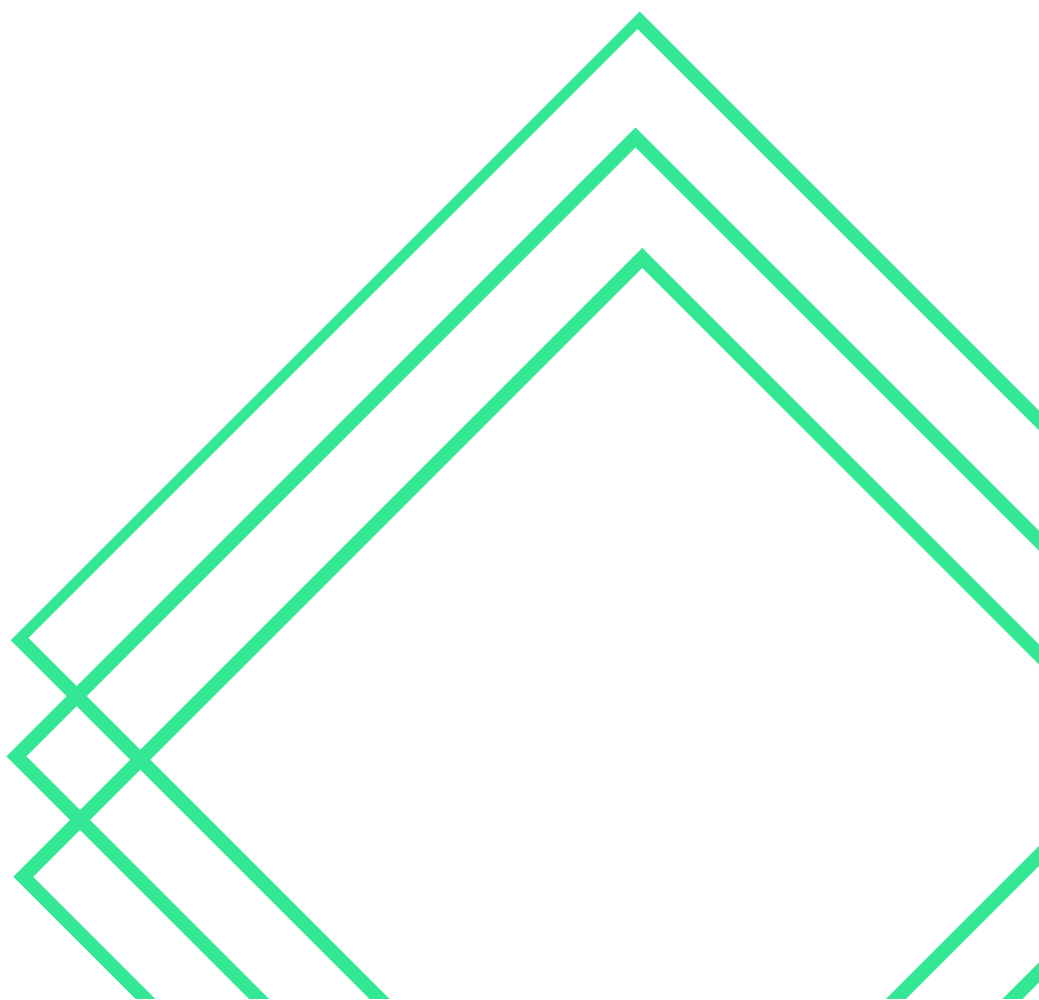
Κριτήρια

Σκηνική παρουσία	/5
Αυτοπεποίθηση	/5
Επαφή με το κοινό	/5
Σωστή στάση σώματος	/5
Δυνατή και καθαρή φωνή	/5
Σωστή προφορά	/5
Σωστή έκφραση απαγγελίας	/5
Ευχέρεια λόγου	/5
Απεικόνιση της πρόθεσης του ποιητή ή συγγραφέα	/5
Σωστή απομνημόνευση	/5

/50

1η Κατηγορία: Γ' & Δ' Δημοτικού

1. Οδυσσέας Ελύτης- Ο Γλάρος (Ποίημα)
2. Γιάννης Ρίτσος- Πρωινό Άστρο (Ποίημα)
3. Θέτη Χορτιάτη- Λούνα Παρκ, παππούλη μου!
(Ποίημα)
4. Νανά Νικολάου- Γλωσσοδέτης 1
(Γλωσσοδέτης)
5. Νανά Νικολάου- Γλωσσοδέτης 2
(Γλωσσοδέτης)

Ποιήματα 1ης Κατηγορίας: Γ' & Δ' Δημοτικού

1. Οδυσσέας Ελύτης- Ο Γλάρος (Ποίημα)

Από τους σημαντικότερους ποιητές μας. Το 1979 τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.

Η ποίησή του είναι αισιόδοξη και αναφέρεται στη φύση, στην Ελλάδα και στον άνθρωπο. Πολλά ποιήματά του έχουν μελοποιηθεί από Έλληνες συνθέτες. Έργα του: Το άξιον εστί, Προσανατολισμοί, Ήλιος ο πρώτος, Τα ρω του έρωτα, Ο ήλιος ο ηλιάτορας.

Ποίημα για απαγγελία:

Στο κύμα πάει να κοιμηθεί
δεν έχει τι να φοβηθεί
Μήνας μπαίνει μήνας βγαίνει
γλάρος είναι και πηγαίνει

Από πόλεμο δεν ξέρει
ούτε τι θα πει μαχαίρι
Ο Θεός του 'δωκε φύκια
και χρωματιστά χαλίκια

Αχ αλί κι αλίμονό μας
μες στον κόσμο το δικό μας
Δε μυρίζουνε τα φύκια
δε γυαλίζουν τα χαλίκια

Χίλιοι δυο
παραφυλάνε
σε κοιτάν και δε μιλάνε
Είσαι σήμερα μονάρχης
κι ώσαμ' αύριο δεν υπάρχουν

Ποιήματα 1ης Κατηγορίας: Γ' & Δ' Δημοτικού

2. Γιάννης Ρίτσος- Πρωινό Άστρο (Ποίημα)

Από τους μεγαλύτερους ποιητές μας. Αγwνίστηκε για τη δημοκρατία και την ελευθερία. Τα ποιήματά του συνήθως αντλούν τα θέματά τους από την ιστορία, τη μυθολογία και τα προβλήματα του σημερινού ανθρώπου. Έχει γράψει και ποιήματα που διαβάζονται ευχάριστα από τα παιδιά όπως: «Τα παιχνίδια τ' ουρανού και του νερού», «Πρωινό άστρο»(ποιητική συλλογή), «Όνειρο καλοκαιρινού μεσημεριού». Πολλά ποιήματά του έχουν μελοποιηθεί. Άλλα έργα του είναι: Το τραγούδι της αδελφής μου, Ρωμιούσνη, Επιτάφιος.

Ποίημα για απαγγελία:

Σ' ένα μαξιλάρι – φεγγαράκι
το παιδί μου αποκοιμήθηκε.
Όλη η πλάση στις μύτες των ποδιών
κοιτάζει απ' το παράθυρό μας
κοιτάζει το παιδί μου που κοιμήθηκε.

Όλα τ' αστέρια
μια μυγδαλιά ανθισμένη αστέρια
μπρος στο παράθυρό μας
κοιτάζει το παιδί μου που κοιμήθηκε.

Ο θεός των σπουργιτιών και των παιδιών
πίσω από μια κουρτίνα λουλουδένια
κοιτάζει το παιδί μου που κοιμήθηκε.

Σιγά, μανούλα,
σιγά.
Θα το ξυπνήσεις.

Τι θόρυβο που
κάνει
η πορτούλα της καρδιάς σου
καθώς ανοιγοκλείνει
στον κήπο της χαράς.

Ποιήματα 1ης Κατηγορίας: Γ' & Δ' Δημοτικού

3. Θέτη Χορτιάτη- Λούνα Παρκ, παππούλη μου! (Ποίημα)

Έχει ασχοληθεί με την πεζογραφία, το θέατρο και κυρίως με την ποίηση για παιδιά. Θέματα των βιβλίων της είναι η φύση, η παράδοση και ο χαρούμενος παιδικός κόσμος. Τα ποιήματά της μοιάζουν με παιχνίδια της φαντασίας με τις λέξεις. Μερικά από τα έργα της: Ο δάσκαλος με το βιολί και το αστέρι, Τα δέντρα μας, Το πανηγύρι, Παιχνιδόγελα, Παιχνιδόλεξα, Είμαι του κόσμου ένα παιδί, Στη Βέροια στη Βεργίνα.

Ποίημα για απαγγελία:

Έχω μαγικό παππούλη
που 'ναι λούνα παρκ τρελό
έχει γόνατα αλογάκια
δίνω μια και καβαλώ

κάνω κούνια σε δυο χέρια
και τσουλήθρα σ' αγκαλιά
παίζω ένα βουβό ταμπούρλο
τη μεγάλη του κοιλιά

φέγγουν πάνω του λαμπιόνια
μάτια πίσω από γυαλιά
τραγουδάει βραχνή κασέτα
και λαλεί σοφή μιλιά

έχει τσέπες μαγαζάκια
νύχτα μέρα ανοιχτά
παίρνω τσίκλες σοκολάτες
κι ό,τι θες χωρίς λεφτά

μα πληρώνω εισιτήριο
κι είναι ακριβό πολύ
για να μπω στο λούνα παρκ μου
δίνω σφυριχτό φιλί.

Ποιήματα 1ης Κατηγορίας: Γ' & Δ' Δημοτικού

4. Νανά Νικολάου- Γλωσσοδέτης 1 (Γλωσσοδέτης)

Ηθοποιός και στιχουργός. Γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε νομικά και θέατρο. Έχει ιδρύσει τον «Θίασο 81» και παρουσιάζει θεατρικά έργα για παιδιά.

Γλωσσοδέτης για απαγγελία:

Μια μέρα άσπρη ξέξασπρη
που εγώ δεν είχα μία
με τον Ρουμποκομπολογία

Στον κήπο όταν ετάιζε
μια πάπια μα ποια πάπια
του παπά μας του παχύ
τη φακή κατάπια.

Να τρέξει πήγε πίσω μου
μα κάτω κουβαριάστηκε
της καρέκλας το ποδάρι
ξεκαρεκλοποδαριάστηκε.

Ποιήματα 1ης Κατηγορίας: Γ' & Δ' Δημοτικού

5. Νανά Νικολάου- Γλωσσοδέτης 2 (Γλωσσοδέτης)

Ηθοποιός και στιχουργός. Γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε νομικά και θέατρο. Έχει ιδρύσει τον «Θίασο 81» και παρουσιάζει θεατρικά έργα για παιδιά.

Γλωσσοδέτης για απαγγελία:

Ανέβηκα στη Τζιτζιριά
για να φωνάξω «κούι»
μα ο Τζιτζιμιτζιχότζιρας
ποτέ του δεν ακούει.

Όλου του κόσμου η Βαβέλ
σα γλωσσοδέτης μοιάζει
κι αν γλώσσεψες τη μπέρδα σου
κανέναν δεν τον νοιάζει.

2η Κατηγορία: Ε' & Στ' Δημοτικού

1. Άγγελος Σικελιανός- Ο Ξένος (Διήγημα)
2. Γιάννης Ρίτσος- Ειρήνη (Ποίημα)
3. Ιωάννης Πολέμης- Μπροστά στις Καρυάτιδες (Ποίημα)
4. Άννα Ιακώβου- Κυρά της Ρω (Ποίημα)
5. Κωστής Παλαμάς- Ύμνος στη Ζωή (Ποίημα)
6. Μυθολογία- Ο 6ος Άθλος του Ηρακλή: Οι Στυμφαλίδες Όρνιθες (Μυθιστόρημα)
7. Μύθος του Αισώπου- Ο Δίας και η Χελώνα (Μυθιστόρημα)
8. Νίκος Γκάτσος- Αθήνα (Ποίημα)

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

1. Άγγελος Σικελιανός- Ο Ξένος (Διήγημα)

(Λευκάδα 1884 - Αθήνα 1951)

Πληροφορίες για τον συγγραφέα και το έργο του:

Από τους αξιολογότερους Έλληνες ποιητές του 20ού αιώνα. Η ποίησή του είναι γεμάτη λυρισμό, ποτισμένη από αγάπη για τον άνθρωπο και τους αγώνες του. Τα θέματά του είναι εμπνευσμένα από την αρχαία παράδοση, την ιστορία, τον λαϊκό μας πολιτισμό και τη φύση. Το πρώτο του μεγάλο έργο ήταν ο Αλαφροΐσκιωτος (1909). Άλλα έργα του: «Δελφικός λόγος», «Πρόλογος στη ζωή», «Πάσχα των Ελλήνων», «Ο Δαίδαλος στην Κρήτη», «Ο Χριστός στη Ρώμη», «Ο θάνατος του Διγενή». Ο Σικελιανός ήταν μεγάλος οραματιστής. Πίστευε στην παγκόσμια συνένωση των λαών. Γι' αυτό, προσπαθώντας, με αφετηρία τους Δελφούς, να δημιουργήσει ένα διεθνές κέντρο, καθιέρωσε το 1927, με τη βοήθεια της γυναίκας του Εύας Πάλμερ, τις Δελφικές εορτές, με αθλητικούς αγώνες και παραστάσεις αρχαίων τραγωδιών. Όλα τα έργα του είναι συγκεντρωμένα σε τόμους με τους τίτλους: Λυρικός βίος (ποιητικά), Θυμέλη (τραγωδίες) και Πεζός λόγος (μελέτες και άρθρα).

Ο ποιητής έχει επηρεαστεί από τις ραψωδίες ζ και η της Οδύσσειας του Ομήρου. Στη ζ ραψωδία ο Οδυσσεύς, αφού έχει βγει κολυμπώντας στη χώρα των Φαιάκων, παρουσιάζεται μπροστά στη Ναυσικά, την κόρη του βασιλιά Αλκίνοου. Εκείνη τον συμβουλεύει να δει τον πατέρα της. Στην η ραψωδία ο Αλκίνοος προσφέρει φιλοξενία στον Οδυσσεύς. Κυριαρχεί η περιγραφή του παλατιού με τα χάλκινα και χρυσά γλυπτά, καθώς και το πανέμορφο περιβόλι.

Λογοτέχνημα για απαγγελία:

— «Ξένε, ποιος είναι ο τόπος σου, και ποιο 'ναι τ' όνομά σου;»

— «Κι αν είμαι ακόμα στ' όνειρο, ξένος εγώ δεν είμαι· βλέπω γαλάζια ακρογιαλιά κ' ελιές λιγνούφασμένες, βλέπω και κάστρο, στο γυαλί να πέφτει του πελάγου».

— «Μα σε ποιο κάβον άραξε το τρεχαντήρι που 'ρθες;»

— «Το πνίγει του νησιού το φως. Μα κάλλιο εσύ προβόδα*· δείξε μου πού 'ναι οι κήποι σας, πού 'ν' τα χρυσά τα μήλα. Και μη μου πεις για τις χαλκές του θείου* Αλκίνοου σκύλες*· μα κράτησε του περβολιού το φύλακα, για να 'μπω, κι εκεί σου λέω πώς λέγομαι και πώς στον τόπο ήρθα. Κι έπειτα δείξε μου, ω καλή, τις αγιασμένες στράτες, που ο Σολωμός συνήθαγε ν' ακολουθάει, τα βράδια».

* προβόδα (προβοδώ): προχώρα, πήγαινε μπροστά * θείου (ο θείος): θεικού * χαλκές σκύλες: χάλκινα γλυπτά σκυλιών. Η εικόνα μοιάζει με την περιγραφή του Ομήρου, στην Οδύσεια, τη σχετική με το παλάτι του Αλκίνοου.

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

2. Γιάννης Ρίτσος- Ειρήνη (Ποίημα)

(Μονεμβασία 1909 - Αθήνα 1990)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Από τους σημαντικότερους ποιητές της λογοτεχνίας μας. Ασχολήθηκε και με τη συγγραφή θεατρικών έργων, πεζογραφημάτων, δοκιμίων, καθώς και με τη μετάφραση και τη ζωγραφική. Τιμήθηκε με πολλά διεθνή βραβεία, μεταξύ των οποίων και με το Βραβείο Λένιν για την Ειρήνη, το 1977 Για τους κοινωνικούς του αγώνες είχε εξοριστεί. Στο πλουσιότερο έργο του αποτυπώνονται γεγονότα της νεότερης ελληνικής ιστορίας, υμνείται η φύση και το σφρίγος των απλών ανθρώπων. Η ελευθερία και η πίστη στον άνθρωπο είναι αξίες που κατακλύζουν το έργο του. Πολλά ποιήματα του (π.χ. η Ρωμιούσνη, ο Επιτάφιος, τα Δεκαοχτώ λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας) μελοποιήθηκαν από το Μίκη Θεοδωράκη και έγιναν πολύ γνωστά στο ευρύ κοινό. Τα έργα του κυκλοφορούν συγκεντρωμένα σε τόμους, με τον τίτλο Ποιήματα. Έγραψε και τα πεζά Εικονοστάσιο ανωνύμων αγίων (εννέα τόμοι).

Ποίημα για απαγγελία:

Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη.
Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη.
Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα
είναι η ειρήνη.

Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο μ' ένα φαρδύ
χαμόγελο στα μάτια
μ' ένα ζεμπίλι* στα χέρια του γεμάτο φρούτα
κι οι σταγόνες του ιδρώτα στο μέτωπο του
είναι όπως οι σταγόνες του σταμνιού που παγώνει το νερό στο παράθυρο,
είναι η ειρήνη.

Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κι ένα βιβλίο μπροστά στο
παιδί που ξυπνάει.

Η ειρήνη είναι τα σφιγμένα χέρια των ανθρώπων
είναι το ζεστό ψωμί στο τραπέζι του κόσμου
είναι το χαμόγελο της μάνας.
Μονάχα αυτό.
Τίποτ' άλλο δεν είναι η ειρήνη.

* (το) ζεμπίλι: μεγάλος σάκος από καουτσούκ, ψάθα, χοντρό ύφασμα ή πλεχτό δίχτυ, που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά οικοδομικών υλικών ή και για ψώνια

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

3. Ιωάννης Πολέμης- Μπροστά στις Καρυάτιδες (Ποίημα)

(Αθήνα 1862-1924)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Ποιητής, θεατρικός συγγραφέας και μεταφραστής. Εμφανίστηκε στα γράμματα στη δεκαετία του 1880. Έγραψε στη δημοτική. Το μεγάλο σε έκταση ποιητικό έργο του, πολύ δημοφιλές στην εποχή του, χαρακτηρίζεται από απλότητα, τρυφερότητα και, ορισμένες φορές, από μελαγχολική διάθεση. Κυριότερες ποιητικές συλλογές του: Αλάβαστρα, Σπασμένα μάρμαρα, Κειμήλια, Το παλιό βιολί.

Ποίημα για απαγγελία:

Μπροστά στις Καρυάτιδες, τις μαρμαρένιες κόρες,
σταθήκαμε θαυμάζοντας κι οι δυο μας ώρες κι ώρες.

Ακίνητα τα μάτια σου έδειχναν κάποια λύπη
για κείνην που μας έκλεψαν κι από τις άλλες λείπει
στην ξενιτιά, στη σκοτεινιά, στα πέρατα του κόσμου...

Μα εγώ τις έβρισκα σωστές, όλες σωστές εμπρός μου
κι έλεγα πως θα γύρισε κι εκείνη από τα ξένα·
γιατί μετρούσα, αγάπη μου, μαζί μ' αυτές και σένα.

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

4. Άννα Ιακώβου- Κυρά της Ρω (Ποίημα)

Άρτα)

Πληροφορίες για την συγγραφέα και το έργο της:

Η Άννα Ιακώβου γεννήθηκε στην Άρτα και έζησε εκεί τα πρώτα χρόνια της ζωής της. Σπούδασε πιάνο και ανώτερα θεωρητικά στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών κι εργάστηκε για χρόνια ως καθηγήτρια μουσικής. Το 2002 έλαβε έπαινο από τον Κύκλο Παιδικού Βιβλίου για το βιβλίο της «Ο Ατρόμητος Αβέρωφ». Την ίδια χρονιά βραβεύτηκε η ποιητική της συλλογή «Με Φως Καλοκαιριού» από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, ενώ τον επόμενο χρόνο, το 2003, στον ίδιο διαγωνισμό απέσπασε έπαινο για την ποιητική της συλλογή «Καρτέρια».

Απόσπασμα από το ποίημα για απαγγελία:

Μια θαλασσοκυρά μελτεμάκι μου
γίνηκε καπετάνισσα ανεμάκι μου
και κίνησε τ' αρμένι μες στο πέλαγο
με πετροκάραβο γοργό.

Και τούτο το καΐκι μελτεμάκι μου
είχε ένα όνομα παράξενο ανεμάκι μου
τα δυο της Ρωμιοσύνης πρωτογράμματα είχε κλέψει
και τα' καμε μια χαραγιά βαφτιστική στην πλώρη.

Η Ρω σεργιάνι ολημερίς μελτεμάκι μου
στ' άκρια του Αιγαίου ανεμάκι μου
σ' απόμακρα λιμάνια
ξεχασμένα.

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

5. Κωστής Παλαμάς- Ύμνος στη Ζωή (Ποίημα)

(Πάτρα 1859 - Αθήνα 1943)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο:

Κορυφαίος ποιητής της νεοελληνικής λογοτεχνίας με πολύ αξιόλογο κριτικό έργο. Έγραψε και διηγήματα. Εργάστηκε ως γραμματέας του Πανεπιστημίου Αθηνών και το 1926 έγινε ένας από τους πρώτους ακαδημαϊκούς. Αγωνίστηκε για την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας και για την ανανέωση της ποίησης (ως κορυφαίο πρόσωπο της λογοτεχνικής γενιάς του 1880). Με το έργο του κατάφερε να εκφράσει τις αγωνίες και τους αγώνες του ελληνικού έθνους. Τα θέματά του τα έχει αντλήσει από την αρχαία και τη βυζαντινή ιστορία, τη λαϊκή παράδοση του νεότερου ελληνισμού, καθώς και από προσωπικά βιώματά του. Πέθανε στη διάρκεια της Κατοχής και η κηδεία του πυροδότησε το ξέσπασμα του πατριωτισμού και έδωσε αντιστασιακό μήνυμα στους Γερμανούς κατακτητές. Το όλο έργο του περιέχεται στους δεκαεπτά τόμους των Απάντων του, όπου υπάρχουν συλλογές, όπως «Τα τραγούδια της πατρίδος μου», «Τα μάτια της ψυχής μου», «Ίαμβοι και ανάπαιστοι», «Ο δωδεκάλογος του γύφτου», «Η φλογέρα του βασιλιά», «Οι καημοί της λιμνοθάλασσας», «Οι νύχτες του Φήμιου» κ.ά.

Ποίημα για απαγγελία:

Ζωή! δεν είναι τίποτε γλυκύτερο στον κόσμο
απ' την πεντάμορφη ζωή, την ηλιοφωτισμένη!

Ζωή, κι αν έρχεσαι γοργά κι από χαρές γεμάτη,
κι αν έρχεσαι με βάσανα και μ' έγνοιες και μ' αρρώστιες,
ζωή του γέρου και του νιου, της φτώχειας και του πλούτου,
με της δουλειάς τον ιδρωτα, με της αργίας τη γλύκα,
με την ειρήνην ήμερη, με τους αγρίους πολέμους,
και μ' όλες τις καλοκαιριές και μ' όλους τους χειμώνες.

Ζωή, κι όπως κι α δείχνεσαι, Ζωή, κι ό,τι κι αν είσαι,
αν είσαι πράγμα ή όνειρο, καλή κακή κι αν είσαι,
χαρά σ' εσέ, δόξα σ' εσέ κι αγάπες και τραγούδια!

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

6. Μυθολογία- Ο 6ος Άθλος του Ηρακλή: Οι Στυμφαλίδες Όρνιθες (Μυθιστόρημα)

Πληροφορίες:

Μια φορά κι έναν καιρό στην αρχαία Ελλάδα ζούσε ο Ηρακλής, που ήταν ο δυνατότερος από όλους τους ανθρώπους και ο μεγαλύτερος ήρωας που έγινε ποτέ. Εξολόθρευσε άγρια θηρία, έδιωξε τυράννους και κακούς βασιλιάδες και ήταν δίκαιος και καλός με τους ανθρώπους. Ήταν τόσο ατρόμητος που τα πιο ξακουστά κατορθώματά του έμειναν για πάντα στην ιστορία, ως οι δώδεκα άθλοι του Ηρακλή.

Μυθιστόρημα για απαγγελία:

Στη λίμνη Στυμφαλία, κρύβονταν οι Στυμφαλίδες όρνιθες. Αυτά ήταν μεγάλα πουλιά, με σιδερένια ράμφη και φτερά, που τρέφονταν με ανθρώπινο κρέας. Ο Ευρυσθέας έστειλε τον Ηρακλή να τις σκοτώσει ελπίζοντας να τον ξεφορτωθεί αυτή τη φορά.

Ευτυχώς για τον Ηρακλή ήρθε η θεά Αθηνά να τον βοηθήσει, και του έδωσε δυο χάλκινα κρόταλα. Μόλις ο Ηρακλής πήγε στη λίμνη άρχισε να χτυπά τα κρόταλα της Αθηνάς που έκαναν τρομερό θόρυβο. Έτσι, τα πουλιά βγήκαν τρομαγμένα από τα καλάμια της λίμνης όπου κρύβονταν και πέταξαν ψηλά. Τότε ο Ηρακλής με τα δηλητηριασμένα βέλη του σκότωσε τα περισσότερα.

Όσα γλίτωσαν έφυγαν μακριά και δεν εμφανίστηκαν ποτέ ξανά.

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

7. Μύθος του Αισώπου- Ο Δίας και η Χελώνα (Μυθιστόρημα)

Πληροφορίες:

Οι αισώπειοι μύθοι είναι αστείες ιστοριούλες με διδακτικό σκοπό, που καταγράφουν αληθινά ή φανταστικά γεγονότα από τον φυσικό κόσμο ή από τη ζωή των απλών ανθρώπων. Χαρακτηρίζονται από λιτότητα, συντομία και κωμικότητα. Οι μύθοι αυτοί, που αποδίδονται στον Αίσωπο, αποτελούν έργο πολλών γενεών και συσώρευση της μακραίωνης πείρας του ανθρώπου. Διαδόθηκαν από στόμα σε στόμα και υπήρξαν ευχάριστο ανάγνωσμα από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας.

Μυθιστόρημα για απαγγελία:

Ο Δίας στο γάμο του, κάλεσε στο σπίτι του όλα τα ζώα, στο γιορτινό τραπέζι. Μονάχα η χελώνα έλειψε και ο Δίας αγνοώντας την αιτία, τη ρώτησε την επόμενη μέρα:

«Χελώνα, γιατί δεν ήρθες χθες σπίτι μου, να γιορτάσεις τον γάμο μου;»

Και τότε αυτή του λέει:

«Το καλύτερο σπίτι είναι για τον καθένα το δικό του».

Και τότε, ο Δίας θυμωμένος της απάντησε:

«Από δω και πέρα Χελώνα, θα κουβαλάς το σπίτι σου, πάντα στην πλάτη σου».

Ποιήματα 2ης Κατηγορίας: Ε' & ΣΤ' Δημοτικού

8. Νίκος Γκάτσος- Αθήνα (Ποίημα)

(Αρκαδία 1911-Αθήνα 1992)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Ποιητής, στιχουργός και μεταφραστής, ο Νίκος Γκάτσος παραμένει μία ξεχωριστή περίπτωση για τα ελληνικά γράμματα. Με μία μόνο ποιητική σύνθεση στο ενεργητικό του, την περίφημη και αξεπέραστη "Αμοργό", που έγραψε μεσοσύσης της Κατοχής, θεωρείται ένας από τους κορυφαίους ποιητές μας. Τελείωσε το Δημοτικό στο χωριό του και το Γυμνάσιο στην Τρίπολη, όπου μύηθηκε στη λογοτεχνία και έμαθε μόνος του ξένες γλώσσες. Στη συνέχεια μετακόμισε με την οικογένειά του στην Αθήνα, όπου σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στις αρχές της δεκαετίας του '30 δημοσίευσε τα πρώτα του ποιήματα στα περιοδικά «Νέα Εστία» (1931) και «Ρυθμός» (1933). Γνώριζε ήδη αρκετά καλά Αγγλικά και Γαλλικά και είχε μελετήσει τον Παλαμά, το Σολωμό, το δημοτικό τραγούδι, όπως και τις νεωτεριστικές τάσεις της ευρωπαϊκής ποίησης.

Ποίημα για απαγγελία:

Μ' άσπρα πουλιά και σύννεφα
τον ουρανό θα ντύσω
και τ' όνομά σου αθάνατο
στην πέτρα θα κεντήσω

Στο περιβόλι τ' ουρανού
θα μπω για να διαλέξω
δάφνη μυρτιά κι αμάραντο
στεφάνι να σου πλέξω

Αθήνα,
Αθήνα,
χαρά της γης και της αυγής
μικρό γαλάζιο κρίνο
Κάποια βραδιά στην αμμουδιά
κοχύλι σου θα μείνω.
Χαρά της γης και της αυγής
μικρό γαλάζιο κρίνο.

3η Κατηγορία: Α' & Β' Γυμνασίου

1. Αίσωπος- Οι Ψαράδες που Έπιασαν μια Πέτρα (Μυθιστόρημα)
2. Αλέξανδρος Πάλλης- Πώς ήθελα (Ποίημα)
3. Άννα Ιακώβου- Η Κυρά της Ρω (Ποίημα)
4. Γιώργος Σεφέρης- Τα Βουνά (Ποίημα)
5. Διονύσιος Σολωμός- Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (Ποίημα)
6. Κώστας Βάρναλης- Πρόλογος από 'Το Φως που Καίει' (Ποίημα)
7. Οδυσσέας Ελύτης- Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας (Ποίημα)
8. Οδυσσέας Ελύτης- Το Τρελοβάπορο (Ποίημα)

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

1. Αίσωπος- Οι Ψαράδες που Έπιασαν μια Πέτρα (Μυθιστόρημα)

Πληροφορίες:

Οι αισώπειοι μύθοι είναι αστείες ιστοριούλες με διδακτικό σκοπό, που καταγράφουν αληθινά ή φανταστικά γεγονότα από το φυσικό κόσμο ή από τη ζωή των απλών ανθρώπων. Χαρακτηρίζονται από λιτότητα, συντομία και κωμικότητα. Οι μύθοι αυτοί, που αποδίδονται στον Αίσωπο, αποτελούν έργο πολλών γενεών και συσσωρεύση της μακραίωνης πείρας του ανθρώπου. Διαδόθηκαν από στόμα σε στόμα και υπήρξαν ευχάριστο ανάγνωσμα από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας.

Μυθιστόρημα για απαγγελία:

Μερικοί ψαράδες τραβούσαν τα δίχτυα. Καθώς τα 'νιωθαν βαριά, χάιρονταν και χόρευαν πιστεύοντας πως έπιασαν μεγάλα ψάρια. Τραβώντας όμως τα δίχτυα στην ακτή, βρήκαν λίγα ψάρια, αλλά γεμάτα από πέτρες και άλλα αντικείμενα, και στενοχωρήθηκαν πολύ, όχι τόσο για το συμβάν, όσο γιατί είχαν φανταστεί το αντίθετο. Και ένας γέρος απ' αυτούς είπε:

«Για σταματάτε, βρε παιδιά. Φαίνεται πως η λύπη είναι αδελφή της χαράς. Αφού χαρήκαμε αρχικά τόσο, έπρεπε κατόπιν να νιώσουμε και κάποια λύπη».

Ποιό είναι το δίδαγμα;

Βλέποντας πόσο εύκολα μεταβάλλεται η ζωή, δεν πρέπει να περιμένουμε πάντα τη χαρά από τα ίδια πράγματα και να σκεφτόμαστε ότι ύστερ' από την πολλή καλοκαιρία δεν μπορεί, θα 'ρθει και η τρικυμία.

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

2. Αλέξανδρος Πάλλης- Πώς ήθελα (Ποίημα)

(Πειραιάς 1851 - Λίβερπουλ 1933)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Πολύπλευρος συγγραφέας και μεταφραστής, από τις κορυφαίες μορφές του δημοτικισμού. Γνωστός και με το ψευδώνυμο Λέκας Αρβανίτης Μαλλιαρός. Ασχολήθηκε με το εμπόριο και έζησε μόνιμα στο εξωτερικό (Αγγλία και Ινδίες). Τα έργα του, και ιδιαίτερα τα ποιήματα του για παιδιά, που άνοιξαν νέους ορίζοντες στην ελληνική παιδική λογοτεχνία, διακρίνονται για τον πηγαίο λυρισμό, τη σατιρική διάθεση και την κριτική στάση τους. Έγραψε τα βιβλία Τραγούδια για παιδιά, Ταμπουράς και κόπανος, Μπρουσός κ.ά. Από τις μεταφράσεις του πιο σημαντικές είναι της Ιλιάδας του Όμηρου, της Αντιγόνης του Σοφοκλή και της Νέας Διαθήκης.

Ποίημα για απαγγελία:

Πώς ήθελα γιατί και εγώ
αχ να 'μουν γεννημένο,
με το φεγγάρι να γυρνώ,
στα δέντρα να ανεβαίνω!

Δε θα 'χανα χρυσόν καιρό
κάθε στιγμή να αλλάζω
ή να παγαίνω στο σκολειό
ή σπίτι να διαβάζω.

Αν ήθελα ποτέ δουλειά,
το τόπι θα κυλούσα·
και ποντικάκια ή και πουλιά
θα τσάκωνα αν πεινούσα.

Αν είχα πάλι ακαμωσιά*,
να! θα κουλουριαζόμουν
και δίχως έννοιες στη φωτιά
κοντά θα ζεσταινόμουν.

Μα ξέχασα... για δεσ εκεί!...
Αν ήμουνα γατάκι,
θα 'μουν τής μάνας μου παιδί;
Για σκέψου αυτό λιγάκι!

* (η) ακαμωσιά: η τεμπελιά

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

3. Άννα Ιακώβου- Η Κυρά της Ρω (Ποίημα)

(Άρτα)

Πληροφορίες για την συγγραφέα και το έργο της:

Η Άννα Ιακώβου γεννήθηκε στην Άρτα και έζησε εκεί τα πρώτα χρόνια της ζωής της. Σπούδασε πιάνο και ανώτερα θεωρητικά στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών κι εργάστηκε για χρόνια ως καθηγήτρια μουσικής. Το 2002 έλαβε έπαινο από τον Κύκλο Παιδικού Βιβλίου για το βιβλίο της «Ο Ατρόμητος Αβέρωφ». Την ίδια χρονιά βραβεύτηκε η ποιητική της συλλογή «Με Φως Καλοκαιριού» από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, ενώ τον επόμενο χρόνο, το 2003, στον ίδιο διαγωνισμό απέσπασε έπαινο για την ποιητική της συλλογή «Καρτέρια».

Ποίημα για απαγγελία:

Μια θαλασσοκυρά μελτεμάκι μου
γίνηκε καπετάνισσα ανεμάκι μου
και κίνησε τ' αρμένι μες στο πέλαγο
με πετροκάραβο γοργό.

Και τούτο το καΐκι μελτεμάκι μου
είχε ένα όνομα παράξενο ανεμάκι μου
τα δυο της Ρωμισσύνης πρωτογράμματα είχε κλέψει
και τα' καμε μια χαραγιά βαφτιστική στην πλώρη.

Η Ρω σεργιάνι ολημερίς μελτεμάκι μου
στ' άκρια του Αιγαίου ανεμάκι μου
σ' απόμακρα λιμάνια
ξεχασμένα.

Σαν την αντάμωνες στου αφρού την πλάτη μελτεμάκι μου
στεκόσουν για να παίξεις ανεμάκι μου
μ' εκείνο το γαλάζιο και λευκό πανί
που το κατάρτι στόλιζε.

Κι απάνω στο χορό μελτεμάκι μου
απάνω στη στροφή ανεμάκι μου
εφάνηκε η κυρά της Ρω
πετροβολώντας.

Και φώναζε σ' εσένα μελτεμάκι μου
ν' αφήσεις τη σημαία ανεμάκι μου
μην τύχει και σκιστεί
μήπως και λαβωθεί
το απέραντο γαλάζιο των ματιών μας.

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

4. Γιώργος Σεφέρης- Τα Βουνά (Ποίημα)

(ποίηση από το «Ένα γράμμα στη Μίνα»)
(Σμύρνη 1900 - Αθήνα 1971)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Από τους κορυφαίους ποιητές της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Το πραγματικό του όνομα ήταν Γιώργος Σεφεριάδης. Ασχολήθηκε, επίσης, με το κριτικό δοκίμιο και τη μετάφραση. Χάρισε στην Ελλάδα το πρώτο Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας, το 1963. Ο Σεφέρης έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι, ακολούθησε διπλωματική καριέρα και με την ιδιότητά του αυτή ταξίδεψε σε πολλές χώρες. Εμφανίστηκε στα γράμματα το 1931 με την ποιητική συλλογή Στροφή, η οποία θεωρήθηκε σταθμός στην ιστορία της νεοελληνικής ποίησης. Αντλεί συχνά τα θέματα της ποίησής του από την αρχαία ελληνική μυθολογία και με το έργο του θέλει να δείξει τη δύσκολη αλλά ένδοξη πορεία του ελληνισμού ανά τους αιώνες. Έγραψε ακόμη τα έργα: Η στέρνα, Τετράδιο γυμνασμάτων, Μυθιστόρημα, Ημερολόγιο καταστρώματος α', β', γ', Κίχλη κ.ά.

Ποίημα για απαγγελία:

Τα ψηλά βουνά εκεί πέρα,
κουβεντιάζουν σα νυχτώνει
και μιλάνε για τη μέρα
που στα πόδια τους τελειώνει.

Η πιο γέρικη κορφή
με τα χιονισμένα φρύδια
έχει μια φωνή βραχνή
γιατί τρώει πολλά κρεμμύδια
σαν ξυπνήσει την αυγή.

Η άλλη εκεί πιο χαμηλά
είναι μια χοντρή κοπέλα
με ολοπράσινα μαλλιά
ξαπλωμένη σα βαρέλα
που στον ύπνο της μιλά.

Πάνω από τις λαγκαδιές
που σφυρίζουν σαν καλάμια
είναι ακόμη τρεις κορφές
τυλιγμένες με ποτάμια
και φωνάζουν σαν τρελές.

Μα το πιο καλό βουνό
μοναχό του ψιθυρίζει
όταν με το δειλινό
το θυμάρι του μυρίζει
κάτω από τον ουρανό.

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

5. Διονύσιος Σολωμός- Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (Ποίημα)

(Ζάκυνθος 1798 - Κέρκυρα 1857)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Η σπουδαιότερη ποιητική μορφή του νεότερου ελληνισμού, αναμορφωτής της σύγχρονης ποίησης μας και της γλώσσας μας. Ήταν γιος αριστοκράτη πατέρα και μητέρας με λαϊκή καταγωγή. Σπούδασε στην Ιταλία νομικά. Επηρεάστηκε από την ιταλική λογοτεχνία, το δημοτικό τραγούδι και την κρητική λογοτεχνία. Ύμνησε με επικό ή λυρικό τρόπο την πατρίδα, τη γυναίκα και τον έρωτα, τη ζωή. Δημιούργησε Σχολή με πιστούς μαθητές που διέδωσαν τις ιδέες του. Έργα του: Ύμνος εις την ελευθερίαν, Εις τον θάνατον του Λορδ Μπάιρον, Λάμπρος, ο Διάλογος, Η γυναίκα της Ζάκυνθος, Ο Κρητικός, Ο πόρφυρας. Η διάσωση του έργου του Σολωμού οφείλεται στο μαθητή του Ιάκωβο Πολυλά, που το συγκέντρωσε με υποδειγματικό σεβασμό στα Ευρισκόμενα (1859), προτάσσοντας ως Εισαγωγή τα περίφημα «Προλεγόμενά» του.

Οι "Ελεύθεροι Πολιορκημένοι" είναι ένα από τα σημαντικότερα ποιητικά έργα του Διον. Σολωμού. Αποτελείται από τρία σχεδιάσματα, δηλαδή προσχέδια, στα οποία ο ποιητής κατέγραψε τις σκέψεις του, χωρίς ωστόσο να δώσει μια τελειωτική και ολοκληρωμένη σύνθεση. Στο Β' σχεδιάσμα, μέρος του οποίου αποτελεί το κείμενο μας, περιγράφεται η τραγική θέση των πολιορκημένων στο Μεσολόγγι, την ώρα που το φυσικό περιβάλλον βρίσκεται στην καλύτερη ώρα του. Είναι άνοιξη, η ομορφιά κυριαρχεί παντού, ο τόπος σφύζει από ζωή. Ο πόνος κάτω από τέτοιες συνθήκες είναι αβάσταχτος. Δεν είναι μόνο οι Τούρκοι που αντιμάχονται τους σκελετωμένους ήρωες· και αυτή ακόμη η φύση, με την ονειρεμένη ομορφιά της, τους κάνει να αμφιταλαντεύονται: να μείνουν και να πέσουν, εκτελώντας το χρέος τους, ή να προσπαθήσουν να φύγουν, για να χαρούν τη γλύκα της ζωής;

Ποίημα για απαγγελία:

Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε,
κι όσ' άνθια βγαίνουν και καρποί τόσ' άρματα σε κλειούνε*.

Λευκό βουνάκι πρόβατα κινούμενο βελάζει,
και μες στη θάλασσα βαθιά ξαναπετιέται πάλι,
π' ολονυχτίς εσύσμιξε με τ' ουρανού τα κάλλη.
Και μες στις λίμνης τα νερά, όπ' έφθασε μ' ασπούδα*,
έπαιξε με τον ίσκιο της γαλάζια πεταλούδα,
που ευώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριο κρίνο·
το σκουληκάκι βρίσκεται σ' ώρα γλυκιά κι εκείνο.
Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη·
η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι.
Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει*:
«Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».

* σε κλειούνε: σε κλείνουν, σε αποκλείουν * (η)

ασπούδα: η βιασύνη, η γρηγοράδα *κρένει (κρένω): λέει, αποκρίνεται

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

6. Κώστας Βάρναλης- Πρόλογος από 'Το Φως που Καίει' (Ποίημα)

(Πύργος Ανατολικής Ρωμυλίας [Βουλγαρία] 1884 - Αθήνα 1974)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Το ποίημα που ακολουθεί είναι απόσπασμα από τον «Πρόλογο» της ποιητικής σύνθεσης του Βάρναλη "Το φως που καίει". Το έργο αυτό, που πρωτοδημοσιεύτηκε το 1922 στην Αλεξάνδρεια, διακρίνεται για τον αγωνιστικό παλμό του και το κοινωνικό περιεχόμενο των ιδεών του. Ο ποιητής, μάλιστα, χρησιμοποίησε το ψευδώνυμο Δήμος Τανάλιας.

Ποίημα για απαγγελία:

Να σ' αγναντεύω, θάλασσα, να μη χορταίνω,
απ' το βουνό ψηλά
στρωτήν και καταγάλανη και μέσα να πλουταίνω
απ' τα μαλάματά* σου τα πολλά.

Να 'ναι χινοπωριάτικον* απομεσημερ', όντας*
μετ' άξαφνη νεροποντή
χιμάει μες απ' τα σύννεφα θαμπωτικά* γελώντας
ήλιος χωρίς μαντύ*.

Να ταξιδεύουν στον αγέρα τα νησάκια, οι κάβοι,
τ' ακρόγιαλα σα μεταξένιοι αχνοί
και με τους γλάρους συνοδιά* κάποτ' ένα καράβι
ν' ανοίγουν να το παίρνουν οι ουρανοί.

* μαλάματα (το μάλαμα): τα χρυσάφια, τα χρυσαφένια χρώματα * χινοπωριάτικον: φθινοπωρινό * όντας: όταν * θαμπωτικά: με τρόπο εκθαμβωτικό * μαντύ: μανδύας * (η) συνοδιά: συνοδεία

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

32

7. Οδυσσέας Ελύτης- Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας (Ποίημα)

(Ηράκλειο Κρήτης 1911 - Αθήνα 1996)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Από τους σημαντικότερους ποιητές της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Το 1979 τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας. Το πραγματικό του όνομα ήταν Οδυσσέας Αλεπουδέλης. Ασχολήθηκε με τη συγγραφή δοκιμίων, τη μετάφραση, τη ζωγραφική και το κολάζ. Η γνωριμία του με τον υπερρεαλισμό τον επηρέασε αποφασιστικά στα πρώτα ποιητικά του βήματα. Η ποίηση του είναι αισιόδοξη, πλημμυρισμένη από το φως του Αιγαίου. Πολλά ποιήματά του έχουν μελοποιηθεί από Έλληνες συνθέτες. Έργα του: Άξιον εστί, Προσανατολισμοί, Ήλιος ο πρώτος, Έξι και μία τύψεις για τον ουρανό, Τα Ρω του έρωτα, Μαρία Νεφέλη, Ανοιχτά χαρτιά, Εν λευκώ, Ιδιωτική οδός, Τρία ποιήματα με σημαία ευκαιρίας, Το μονόγραμμα, Δυτικά της λύπης, Εκ του πλησίον.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ

Ο ήλιος ο ηλιάτορας
ο πετροπαιχνιδιάτορας

από την άκρη των ακρώ
κατηφοράει στο Ταίναρο

Φωτιά 'ναι το πιγούνι του
χρυσάφι το πιρούνι του

Ο ΗΛΙΟΣ

Εσείς στεριές και θάλασσες
τ' αμπέλια κι οι χρυσές ελιές

ακούτε τα χαμπέρια μου
μέσα στα μεσημέρια μου

«Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ
μόνον ετούτον αγαπώ!»

ΑΝΕΜΟΙ

Άκου κι εμάς που μόλις εγυρίσαμε
νησιά και πολιτείες που γνωρίσαμε

Κρήτη και Μυτιλήνη Σάμο κι Ικαριά
Νάξο και Σαντορίνη Ρόδο Κέρκυρα

Σπίτια μεγάλα κι άσπρα σπίτια βουερά
πάνω στη μαύρη πέτρα πάνω στα νερά

Ξάνθη Θεσσαλονίκη Βέροια Καστοριά
Γιάννενα Μεσολόγγι Σπάρτη και Μυστρά

Καμπαναριά και στέγες μες στη συννεφιά
κι όλα μαζί μια λύπη και μιαν ομορφιά

Ποιήματα 3ης Κατηγορίας: Α' & Β' Γυμνασίου

8. Οδυσσέας Ελύτης- Το Τρελοβάπορο (Ποίημα)

Ποίημα για απαγγελία:

Βαπόρι στολισμένο βγαίνει στα βουνά
κι αρχίζει τις μανούβρες «βίρα μάινα»

Την άγκυρα φουντάρει στις κουκουναριές
φορτώνει φρέσκο αέρα κι απ' τις δυο μεριές

Είναι από μαύρη πέτρα κι είναι απ' όνειρο
κι έχει λοστρόμο αθώο ναύτη πονηρό

Από τα βάθη φτάνει τους παλιούς καιρούς
βάσανα ξεφορτώνει κι αναστεναγμούς

Έλα Χριστέ και Κύριε λέω κι απορώ
τέτοιο τρελό βαπόρι τρελοβάπορο

Χρόνους μας ταξιδεύει δε βουλιάξαμε
χίλιους καπεταναίους τους αλλάξαμε

Κατακλυσμούς ποτέ δε λογαριάσαμε
μπήκαμε μες στα όλα και περάσαμε

Κι έχουμε στο κατάρτι μας βιγλάτορα
παντοτινό τον Ήλιο τον Ηλιάτορα!

4η Κατηγορία: Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

1. Αισχύλος- Προμηθέας Δεσμώτης (Ποίημα)
2. Κωνσταντίνος Καβάφης- Ιθάκη (Ποίημα)
3. Κώστας Ουράνης- Ο Μυστράς (Ποίημα)
4. Λαϊκό Παραμύθι- Κάποτε Ριζώνουν και τα Λόγια
5. Νίκος Καζαντζάκης- Ο Γιος (Ποίημα)
6. Όμηρος- Στο Νησί των Φαιάκων (Λογοτεχνικό Έργο)

Ποιήματα 4ης Κατηγορίας: Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

1. Αισχύλος- Προμηθέας Δεσμώτης (Ποίημα)

Μετάφραση: Κ.Χ. Μύρης

(Αθήνα 525 π.Χ. - Γέλα Σικελίας 456/455 π.Χ.)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Είναι ένας από τους τρεις μεγάλους τραγικούς ποιητές της αρχαιότητας. Αναφέρεται ως ο «πατέρας της τραγωδίας». Στα έργα του κέντρο είναι ο άνθρωπος που ενδιαφέρεται για τα κοινά και για την πατρίδα του. Έζησε μια δύσκολη εποχή, όταν η Αθηναϊκή δημοκρατία δοκιμαζόταν από την τυραννία, από ανίκανους πολιτικούς και από εξωτερικούς εχθρούς. Πήρε μέρος σε πολέμους κατά των Περσών. Μερικές από τις τραγωδίες του που έχουν σωθεί, είναι: Πέρσες, Προμηθέας Δεσμώτης, Ικέτιδες, Επτά επί Θήβας, Ορέστεια (Αγαμέμνων, Χορηφόροι, Ευμενίδες). Η συμβολή του στην ανάπτυξη της τραγωδίας υπήρξε μεγάλη. Πρόσθεσε στα έργα του και δεύτερο ηθοποιό, δίνοντας έτσι μεγαλύτερο ενδιαφέρον στη θεατρική πράξη.

Η τραγωδία Προμηθέας Δεσμώτης γράφτηκε και διδάχτηκε μεταξύ των ετών 470 και 475 π.Χ. Ο σχετικός μύθος έχει αρκετές παραλλαγές. Σύμφωνα με την πιο γνωστή, ο Προμηθέας, για να βοηθήσει τους ανθρώπους, έκλεψε από τον Ήφαιστο τη φωτιά και τους την έδωσε, διδάσκοντάς τους παράλληλα τις επιστήμες και τις τέχνες. Ο Δίας, για να τον τιμωρήσει, τον έδεσε στο όρος Καύκασο κι έστελνε κάθε μέρα έναν αετό να τον τρώει το συκώτι. Τον Προμηθέα τον ελευθέρωσε ο Ηρακλής.

Ποίημα για απαγγελία:

Δέστε, θεός, από θεούς, πώς πάσχω*.

Χάρισα στους θνητούς ο δύστυχος τα θεία δώρα
και μπήκα στην ανάγκης το ζυγό.

Έκλεψα κι έκρυψα σε ξύλο κουφωτό
το σπόρο του πυρός*, το δάσκαλο
για πάσα* τέχνη των θνητών, προίκα μεγάλη.
Για τέτοιο κρίμα πληρώνω μετέωρος
στην ερημιά, καρφωμένος σε τούτο το βράχο.

Με βλέπετε τον άμοιρο θεό δεσμώτη,
τον εχθρό του Διός, το μισημένο
απ' όλους τους θεούς, αυτούς
που στην αυλή του Διός συχνοδιαβαίνουν.
Γιατί πολύ τον άνθρωπον αγάπησα.

*πάσχω: υποφέρω * πυρός (το πυρ):
φωτιάς * πάσα (ο πας, η πάσα, το παν): καθεμιά

Ποιήματα 4ης Κατηγορίας: Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

2. Κωνσταντίνος Καβάφης- Ιθάκη (Ποίημα)

(Αλεξάνδρεια Αιγύπτου 1863-1933)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Ποιητής, από τους σημαντικότερους της νεοελληνικής λογοτεχνίας, με μεγάλη διεθνή αναγνώριση. Με τη μελέτη, κυρίως της ιστορίας, απέκτησε βαθύτατη μόρφωση. Έζησε λίγα χρόνια στο Λονδίνο και στην Κωνσταντινούπολη· το μεγαλύτερο όμως μέρος της ζωής του το πέρασε στην Αλεξάνδρεια. Στην ποίησή του καταπιάνεται με θέματα φιλοσοφικά, ιστορικά (παρμένα κυρίως από την ιστορία των ελληνιστικών χρόνων) και ερωτικά.

Ποίημα για απαγγελία:

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.

Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μόν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.

Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
που με τι ευχαρίστησι, με τι χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοειδωμένους·
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νου σου νάχεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει·
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θάβγαινες στον δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.

Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

3. Κώστας Ουράνης- Ο Μυστράς (Ποίημα)

(Κωνσταντινούπολη 1890 - Αθήνα 1953)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Δημοσιογράφος, πεζογράφος και ποιητής. Το πραγματικό όνομά του ήταν Κώστας Νιάρχος. Ως ανταποκριτής εφημερίδων γύρισε ολόκληρο τον κόσμο. Τις εντυπώσεις του από τις επισκέψεις αυτές τις κατέγραψε στα ταξιδιωτικά κείμενά του. Στην ποίηση του κυριαρχεί η νοσταλγία, η μελαγχολία και η έντονη διάθεση για φυγή. Ποιητικά έργα του: *Spleen*, *Νοσταλγίες*, *Αποδημίες* κ.ά. Ταξιδιωτικά κείμενα: *Ιταλία*, *Ισπανία* κ.ά.

Ποίημα για απαγγελία:

Ήταν μια εξαίσια ανοιξιάτικη μέρα, όταν επισκέφθηκα το Μυστρά.

Η πεδιάδα της Σπάρτης ήταν τόσο γελαστή, που η αυστηρή ανάμνηση των αρχαίων Σπαρτιατών σε παραξένευε σαν κάτι το απίθανο και το παράταιρο. Ο αέρας ήταν αρωματισμένος, η πρασινάδα είχε μίαν ασύγκριτη δροσιά κι ο Ευρώτας, μέσα στ' άσπρα χαλίκια της κοίτης του, δεν ήταν παρά ένα μικρό και φλύαρο ειδυλλιακό ποτάμι. Τα πλατάνια ριγούσαν* στο χάδι της αύρας, οι μεγάλες ροδοδάφνες των οχθών του Ευρώτα γέμιζαν ρόδινα σαλπίσματα την ησυχία και, πάνω στη χλόη, τ' αναρίθμητα αγριολούλουδα κεντούσαν συνθέσεις μαγευτικές. Η φύση ήταν στη γλυκιά της εκείνη ώρα που τραγουδάει ο ποιητής*.

Το ανοιξιάτικο αυτό ξανάνιωμα δημιουργούσε μια τέτοια ατμόσφαιρα, που ο ψηλός λόφος του Μυστρά, με τα πολεμικά του τείχη, με τα σπίτια του που ανηφόριζαν προς το Δεσποτικό, με τις εκκλησίες του και τους περήφανους πύργους του, λουσμένος φως διάφανο κι ευτυχισμένο, εμφανιζόταν σα μια ζωηρή εικόνα εικονογραφημένου βιβλίου παιδικών παραμυθιών.

Η θέα της με γέμιζε με την έκσταση εκείνη του μικρού παιδιού τη στιγμή που του διηγούνται ένα παραμύθι. Όλα μου ήταν πηγή χαράς και μοτίβα για την έξαρση της φαντασίας μου.

*ριγούσαν (ριγώ): ανατρίχιαζαν * που τραγουδάει ο ποιητής: εννοεί το Διον. Σολωμό και το στίχο του «κι η φύσις ηύρε την καλή και τη γλυκιά της ώρα» από τους Ελεύθερους πολιορκημένους

Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

4. Λαϊκό Παραμύθι- Κάποτε Ριζώνουν και τα Λόγια

Πληροφορίες:

Τα λαϊκά παραμύθια, δημιούργημα των ανθρώπων του λαού, είναι προφορική αφήγηση, συνήθως με μαγικό και υπερφυσικό περιεχόμενο, η οποία προσφέρει ψυχαγωγία και ευχαρίστηση στο ακροατήριο. Τα παραμύθια έχουν απλότητα, λιτότητα στις περιγραφές τους, έντονη δράση και συχνά περιπέτεια.

Παραμύθι για απαγγελία:

Μια φορά ήταν ένας βασιλιάς και είχε στο κεφάλι του ένα κερατάκι. Το είχε πολύ κρυφό, μα πώς να το κρύψει και από τον κουρέα του;

Κάθε φορά όμως που πήγαινε να του κόψει τα μαλλιά, ο βασιλιάς τον φοβέριζε να μην το πει σε κανένα, γιατί θα του πάρει το κεφάλι.

Άλλος κανένας δεν το ήξερε εκτός από τον κουρέα του βασιλιά.

Ο κουρέας δεν μπορούσε να βαστάξει το μυστικό, μα φοβόταν πάλι. Τι να κάνει; Πού να το ειπεί;

Πήγε σ' ένα πηγάδι, έσκυψε από πάνω και φώναξε μ' όλη του την καρδιά: Ο βασιλιάς έχει κερατάκι!

Ύστερα από λίγον καιρό το πηγάδι ξεράθηκε και φύτρωσε μέσα μια καλαμιά. Η καλαμιά μεγάλωσε και μια μέρα πέρναγεν ένας τσοπάνης, έκοψε την καλαμιά κι έκανε μια φλογέρα και την έπαιζε. Μα η φλογέρα έλεγε: Μπι, μπι, ο βασιλιάς έχει κερατάκι, ο βασιλιάς έχει κερατάκι!

Το άκουσεν ένας, το άκουσεν άλλος, το έμαθεν όλη η χώρα, έφτασε και στ' αυτιά του βασιλιά.

Στέλνει ο βασιλιάς, φωνάζει τον κουρέα.

— Πού τον είπες αυτόν το λόγο; Τον ρωτάει.

Ο καημένος ο κουρέας ορκιζόταν πως δεν το είπε σε κανένα. Μόνο μια φορά, λέει, δε βάσταξα και πήγα και το είπα μέσα στο πηγάδι.

Φωνάζουν και τον τσοπάνη κι αυτός μαρτύρησε πως τη φλογέρα την έκαμε από ένα καλάμι που βγήκε μέσα στο πηγάδι. Έτσι φανερώθηκε πως κάποτε ριζώνουν και τα λόγια.

Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

5. Νίκος Καζαντζάκης- Ο Γιος (Ποίημα)

(Ηράκλειο 1883 - Φράιμπουργκ Γερμανίας 1957)

Πληροφορίες για τον ποιητή και το έργο του:

Στοχαστής, μεταφραστής και σπουδαίος πεζογράφος. Επηρεάστηκε από τους μεγάλους φιλόσοφους Νίτσε και Μπερξόν, από το βουδισμό και την κομμουνιστική ιδεολογία. Επιδίωξε την ίδρυση νέας θρησκείας και οραματίστηκε μια καινούργια ηθική. Άνθρωπος πολυταξιδεμένος, πνεύμα ανήσυχο και ανυπόταχτο, συνδύασε στο έργο του ποικίλα στοιχεία από διάφορους πολιτισμούς, τα οποία κατάφερε να ενσωματώσει στην ελληνική πολιτιστική κληρονομιά. Έργα του: Ασκητική, Βίος και πολιτεία τον Αλέξη Ζορμπά, Ο φτωχούλης τον Θεού, Οδύσσεια, Ο Χριστός ξανασταυρώνεται, Καπετάν Μιχάλης κ.ά.

Τα αποσπάσματα που ακολουθούν ανήκουν στο Δ' κεφάλαιο του πολύ γνωστού μυθιστορήματος του μεγάλου Κρητικού λογοτέχνη Αναφορά στον Γκρέκο. Το έργο αυτό κυκλοφόρησε το 1961, μετά το θάνατο του συγγραφέα, και αποτελεί τη λογοτεχνική αυτοβιογραφία του.

Ποίημα για απαγγελία:

Αύγουστος ήταν για μένα, όταν ήμουν παιδί, κι είναι ακόμα, ο πιο αγαπημένος μου μήνας.

Αυτος φέρνει, μαθές*, τα σταφύλια και τα σύκα, τα πεπόνια, τα καρπούζια, τον ονομάτιστα Άγιο Αύγουστο. Αυτός ο προστάτης μου, έλεγα, σε αυτόν θα κάνω την προσευκή μου, όταν θέλω τίποτα, από αυτόν θα το ζητώ, κι αυτός θα το ζητήσει από το Θεό, κι ο Θεός θα μου το δώσει. Και μια φορά πήρα νερομπογιές και τον ζωγράφισα. Έμοιαζε πολύ του παππού μου του χωριάτη. Τα ίδια κόκκινα μάγουλα, το ίδιο φαρδύ χαμόγελο, μα ήταν ξυπόλυτος μέσα σ' ένα πατητήρι και πατούσε σταφύλια, και τα πόδια του ως τα γόνατα κι ως πάνω στα μεριά τα 'χα ζωγραφίσει κόκκινα από το μούστο. Κι είχα στεφανώσει το κεφάλι του με κληματόφυλλα. Όμως κάτι του 'λείπε.. μα τι; Τον κοίταξα καλά καλά και του 'βαλα δυο κέρατα στο κεφάλι, ανάμεσα στα κληματόφυλλα, γιατί το μαντίλι που φορούσε ο παππούς μου έκανε δεξά και ζερβά δυο μεγάλους κόμπους σαν κέρατα.

Από τη στιγμή που τον ζωγράφισα και στερέωσα το πρόσωπο του, στερεώθηκε και μέσα μου η εμπιστοσύνη μου σε αυτόν, και κάθε χρόνο τον περίμενα να 'ρθει, να τρυγήσει τ' αμπέλια της Κρήτης, να πατήσει τα σταφύλια και να κάμει το θάμα του, να βγάλει από τα σταφύλια κρασί. Γιατί, θυμούμαι, το μυστήριο τούτο με τυράννησε πολύ —πώς μπορεί να γίνει το σταφύλι κρασί, μονάχα ο Άγιος Αύγουστος μπορούσε να κάμει ένα τέτοιο θάμα, κι έλεγα: Αχ, να τύχαινε να τον συναπαντήσω μια μέρα στο αμπέλι που είχαμε απόξω από το Μεγάλο Κάστρο και να τον ρωτήσω να μου πει το μυστικό. Τι 'ναι το θάμα τούτο δεν καταλάβαινα. Η αγουρίδα γίνεται σταφύλι, το σταφύλι γίνεται κρασί, το κρασί το πίνουν οι άνθρωποι και μεθούνε. Γιατί μεθούνε; Όλα αυτά μου φαινόταν μυστήρια φοβερά, και μια φορά που ρώτησα τον πατέρα μου, αυτός μάζεψε τα φρύδια: «Μη φυτρώνεις εκεί που δε σε σπέρνουν!», μου αποκρίθηκε.

Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου

6. Όμηρος- Στο Νησί των Φαιάκων (Λογοτεχνικό Έργο)

Πληροφορίες:

Στην Οδύσσεια ο Όμηρος περιγράφει τις περιπέτειες του Οδυσσέα, του βασιλιά της Ιθάκης, μέχρι να φτάσει στην πατρίδα του. Τα παρακάτω αποσπάσματα είναι παρμένα από τη ζ ραψωδία (στίχοι 177-183 και 188-218), σε μετάφραση του Ζήσιμου Σίδηρη. Σ' αυτήν ο Οδυσσέας, αφού έχει βγει κολυμπώντας στη χώρα των Φαιάκων, παρουσιάζεται μπροστά στη Ναυσικά, την κόρη του βασιλιά Αλκίνοου. Εκείνη τον συμβουλεύει να δει τον πατέρα της.

Λογοτεχνικό έργο για απαγγελία:

Κάμε ένα έλεος, Κυρά. Με την ψυχή στο στόμα
στα χέρια σου πρωτόπεσα κι άλλους δεν ξέρω ανθρώπους
που κατοικούν τη χώρα αυτή και χαίρονται τον τόπο.
Έλα την πόλη δείξε μου και δώσ' μου ένα αποφόρι*,
μαζί σου αν έφερες εδώ τα ρούχα να τυλίξεις.
Κι ας σου χαρίσουν οι θεοί όσα ζητά η καρδιά σου,
άντρα και σπίτι, και γλυκιά μέσα του αγάπη ας κλείσουν.

Κι η ασπροχέρα η Ναυσικά τ' απάντησε έτσι κι είπε:
«Ξένε, δε φαίνεσαι άκριτος μήτε άνθρωπος τυχόντας*.
Στον κόσμο ο Δίας μόνος του μοιράζει τ' αγαθά του,
σε βασιλιάδες και φτωχούς, καθώς το θέλει εκείνος.
Αυτά και σένα σου 'δωσε και πρέπει να υπομένεις.
Και τώρα της πατρίδας μου σαν πάτησες το χώμα,
δε θα σου λείψει φόρεμα μήτε άλλο απ' όσα πρέπει
να λάβει ξένος δύστυχος που θα μας συναντήσει.
Και θα σου δείξω πρόθυμα την πόλη και θα μάθεις
και του λαού της τ' όνομα. Τη χώρα αυτή οι Φαιάκοι
την έχουν κι είμαι κόρη εγώ του ξακουσμένου Αλκίνου,
που θάρρος και ζωή απ' αυτόν κρατιέται των Φαιάκων»
Είπε και τις σγουρομάλλες φωνάζει παρακóρες:
«Μα ελάτε, κόρες, δώστε του φαί, πιτό του ξένου
και στο ποτάμι λούστε τον, σε απάνεμο ένα μέρος».
Είπε κι οι κόρες στάθηκαν κι έσπρωχνε η μια την άλλη,
και σ' ένα απόσκιο οδήγησαν το θεϊκό Οδυσσέα,
καθώς τους είπε η Ναυσικά, του Αλκίνοου η θυγατέρα.
Κοντά του ρούχα του 'βαλαν, χιτώνα και χλαμύδα,
του 'δωσαν και ροί* χρυσό με λάδι υγρό γεμάτο,
και τον καλούσαν να λουστεί στου ποταμού το ρέμα.

* (το) αποφόρι: παλιό ρούχο * (ο) τυχόντας: τυχαίος, από ταπεινή γενιά * (το) ροί: ελαιοδοχείο με μακρύ λεπτό στόμιο· μ' αυτό ρίχνουν το λάδι στο φαγητό

2ο Μέρος: Τα Δημοσθένεια

Σε αυτό το μέρος οι μαθητές πρέπει:

- να γράψουν μια ομιλία πάνω στο θέμα που έχει προκαθορίσει ο ΣΕΝΒ,
- να λάβουν μέρος στην κατάλληλη κατηγορία (δηλαδή σύμφωνα με την τάξη που πηγαίνουν),
- να βιντεοσκοπήσουν την παρουσίαση της ομιλίας τους, και,
- να μιλήσουν για το χρονικό διάστημα που ορίζεται στην κατηγορία τους.

*Στις ομιλίες επιτρέπεται η χρήση καρτελών, αλλά τονίζουμε ότι όσο λιγότερο χρησιμοποιούνται, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η βαθμολογία.

**Οι συμμετέχοντες που θα παρουσιάσουν ομιλία πάνω σε διαφορετικό θέμα, δεν θα λάβουν βαθμολογία.

***Είναι προτεινόμενο οι μαθητές να διαβάσουν προσεκτικά τα κριτήρια παρακάτω, αφού η βαθμολόγηση θα γίνει πάνω σ' αυτά.

Σκηνική παρουσία και επαφή με το κοινό	/5
Αυτοπεποίθηση	/5
Σωστή στάση σώματος	/5
Δυνατή και καθαρή φωνή	/5
Σωστή προφορά	/5
Σωστή έκφραση	/5
Ευχέρεια λόγου	/5
Σωστή δομή	/5
Σαφές επιχειρήματα και επεξηγήσεις	/5
Μέσα πειθούς	/5

/50

Θέματα και πληροφορίες

Τάξη	Θέμα	Χρονικό Περιθώριο
Ε' & ΣΤ Δημοτικού	Γιατί μαθαίνω Ελληνικά	1 λεπτό
Α' & Β' Γυμνασίου	Όποιος βιάζεται σκοντάφτει	1-2 λεπτά
Γ' Γυμνασίου & Α' Λυκείου	Η Τεχνολογία σήμερα- φίλος ή εχθρός;	2-3 λεπτά
Β' & Γ' Λυκείου	Ο κόσμος μου	4-5 λεπτά

Δήλωση Συμμετοχής

Για να δηλώσετε συμμετοχή, παρακαλούμε συμπληρώστε τη φόρμα που βρίσκεται στον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://www.mgtav.asn.au/greek-public-speaking-festival--registration1.html>

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε όλους εσάς για τη συνεχή υποστήριξη που παρέχετε στον σύλλογο.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε ιδιαιτέρως τα παρακάτω μέλη του συλλόγου που εθελοντικά μας βοήθησαν με τη διοργάνωση των διαγωνισμών του φεστιβάλ:

Απαγγελία Ποίησης ή Λογοτεχνίας

Κα Κατερίνα Πουταχίδου

Κα Σοφία Χανιωτάκη

Τα Δημοσθένεια

Κα Διονυσία Διακοδημητρίου

Κα Φρειδερίκη Περτιλέ